

Yeni bir tarih yazıldı! 24.07.2020

24.07.2020

CUMA DİVANI

ahmet simsirgil

@ahmetsimsirgil - a.simsirgil@gmail.com

www.ahmetsimsirgil.com

Yeni bir tarih yazıldı!

Bugün tarihî günlerden birini yaşıyoruz...

Fatih Sultan Mehmed Han'ın emaneti olup Türk milletine ebediyen vakfetmiş bulunduğu **Ayasofya Camii** tekrar asli vasfına kavuşmuş bulunuyor.

Müslümanlar abdestlerini alıp bu yüce mekânda yeniden huşu içerisinde Rablerinin katına ulaşacaklar.

Fatih Sultan Mehmed Han, **Akşemseddin hazretleri**, **Molla Gürani** ve **Molla Hüsrev** ile yan yana, omuz omuza namaz kılar gibi olacaklar, o hazzı, o ruhu tadacaklar... 86 yıllık hasret bugün son bulmuş olacak...

567 sene önce 1 Haziran 1453 Cuma günü Akşemseddin hazretleri Ayasofya Camii'nde ilk hutbeyi irad etmişti.

"İnnâ fetahnâ leke fethan mübînâ" âyetiyle başlayan Fetih Sûresi'nden bölümler de okumuştur.

Meal: "Senin geçmiş gelecek bütün günahını Allah'ın bağışlaması, sana nimetini eksiksiz vermesi, seni dosdoğru yolda yürütmesi ve Allah'ın sana güçlü bir şekilde yardım etmesi için sana apaçık bir fetih ihsan ettik."

İmanlarına iman katsınlar diye müminlerin kalplerine huzur ve güven aşıl原因an da 0'dur. Göklerin ve yerin askerleri yalnız Allah'a aittir ve Allah her şeyi bilmekte, yerinde yapmaktadır...

Göklerin ve yerin askerleri yalnızca Allah'a aittir; 0 sonsuz güç ve hikmet sahibidir." (Âyet, 1-4,7)

Büyük veli ardından "nimel ceşş" olan gazilere nail oldukları nimetler için Rabbimize şükredici olmalarını belirtti. Şükrün hâsıl olabilmesi için 0'ndan gelen nimeti yine 0'nun gösterdiği yolda harcamak gerektiğini belirterek "hayırda yarışınız" âyetini okudu. İstanbul'un kısa sürede bir Türk ve İslam beldesi olması gerektiğini belirtti...

Şanlı Peygamberimizin Bedir Harbi'nden dönüşünde "Küçük cihaddan büyük cihada dönüyoruz" buyurduğu gibi şimdi de sanki küçük fetihten büyük fethine geçiliyordu.

Bizanslı din adamlarınının, "İstanbul'da Katolik şapkası görmektense Türk sarığını tercih ederiz" sözünün manası tahakkuk ediyordu.

1204 yılında Latinler İstanbul'a girdiklerinde Ayasofya'ya sebep oldukları seni' fiiller ve faaliyetlerle halkı kendilerinden nefret ettirmişlerdi.

Türkler ise gerçekleştirecekleri medeniyet ve kültür hamleleri ile sevgilerini gönüllere ve kalplere işleyeceklerdi.

İşte bu hutbe ile birlikte başta genç padişah 21 yaşındaki Fatih Sultan Mehmed olmak üzere devlet büyükleri, âlimler, veliler, gaziler her biri bir köşeyi şenlendirdi. İstanbul'un tarihî dokusunu hiç bozmadan onu en güzel eserler süslemeye başladılar. Öyle ki beş sene içerisinde İstanbul 500 yıllık İslam beldesi gibi bir hüviyete büründü.

Bunda en büyük pay elbette ki Fatih Sultan Mehmed Han'a aitti.

"Perdedâri mîküned der kasr-ı Kayser ankebût

Bûm nevbet mîzened der kubbe-i Efrasiyâb"

(Kayser'in kasrında örümcek perdedarlık ediyor, Efrasiyab'ın sarayında da baykuş nevbet çalışıyordu...) diyerek İstanbul'un fetih sırasındaki perişan hâlini ve bundan duyduğu büyük üzüntüyü ifade eden genç hakan, elbette ki imar ve iskân faaliyetlerinde en önde yürüyordu.

Onun Ayasofya'yı da içerisine alan muazzam vakfiyesi bu konudaki büyük gayretini gözler önüne sermektedir.

Fatih Sultan Mehmed Han bu vakfiyesi ile kıyamete kadar Ayasofya'yı, evlatları

için cami kıldı. Buna rağmen hangi baskılarla boyun eğildiği anlaşılmayan bir sebeple Ayasofya müzeye çevrilerek evlatları bu haktan mahrum bırakıldı.

Ayasofya'nın bu mahzun hâli milletin kalbinde derin yaralar açtı. Nihayet Danıştay 10. Dairesinin verdiği kararla bu mahzunluk ortadan kalkarak millet yediden yetmişe şâd oldu...

Bir hukuk şaheseri!

Geçen haftadan bu yana TV'lerde yapılan tartışmalar siyaset konusunda ahkâm kesmeye alışmış nice zevatın ve köşe yazarınının vakıf hukuku meselesinde zırcahil olduklarına bir kez daha şahit olduk.

Ayasofya kararını, Atatürk'ün İş Bankası hisselerinden tutunuz da Osmanoğulları ailesinin mülk davasına emsal tutanlar oldu.

Kur'ân-ı kerimde **"bilmediğinizi bilenlere sorunuz"** buyurulmaktadır. Cehlin en kötüsü her şeyi bildiğini sanıp da zırvalayan kara cahillerin hezeyanlarıdır.

Bir defa vakıf eser ve vakfedilen mallar, sahibinin mülkü olmaktan çıkar ve Cenâb-ı Hakk'ın mülkü hükmüne geçer. Artık onu sahibi de dâhil kıyamete kadar hiç kimse değiştiremez. Oysa şahsi mülkler ve vasiyetler böyle değildir. Sahibi ve vârisleri tarafından her zaman değiştirilmeye müsaittir.

Dolayısıyla Ayasofya Camii üzerinde, vâkıfı bulunan Fatih Sultan Mehmed de dâhil olmak üzere kıyamete kadar hiç kimsenin tasarruf hakkı yoktur. Devletin ise böyle durumlarda yapacağı tek bir görev vardır. O da, vakıfların, vâkıfının belirlediği şartlar dâhilinde yürütülmesini sağlamak, nezaret ve denetim vazifesini yerine getirmektir.

Bu durum Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi cumhuriyet devrinde dahi tescil olunmuştur. Dolayısıyla Ayasofya Camii'nin müzeye çevrilmesi hususunda yapılan uygulama, vakıf kanunlarına ve şartlarına tamamen zıt olup hükümsüzdü.

İşte bütün bu gerçekleri nazar-ı dikkate alan **Danıştay 10. Dairesi'nin, meseleyi esastan çözerek aldığı karar, bir hukuk şaheseridir.** Gayet sadedir. Anlaşılır bir vaziyettedir. Muğlak değildir. Meseleyi sadece hukuk nazarından ele almış olup hakkı teslim etmiştir. Karar aşamasında Unesco ve sair kurumların da Ayasofya'nın kullanımı hususunda hiçbir hak ve yetkilerinin olmadığı net bir biçimde ortaya konulmuş olup sadece eserin korunmasına yönelik yaptırım olduğu ve bu yükümlülüğün de eserin bulunduğu ülkeye ait olduğu vurgulanmıştır.

Bence Danıştay 10. Dairesi'nin aldığı bu karar Ayasofya Camii'nin girişine gümüş bir plaka üzerine yazılarak konulmalıdır. Hukuk fakültesi gençlerine

adalet numunesi olarak okutulmalıdır. Ders niteliğindedir. Sonuç kısmını önemine binaen buraya alıyorum:

“Ayasofya Camii ve Türk Kanunu Medenisi'nin yürürlüğe girdiği 4 Ekim 1926 tarihinden önce kurulan diğer vakıfların 864 sayılı Kanun'un 1. ve 8. maddeleri ile açıkça koruma altına alınmış olan eski vakıf statüsü, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının yürürlüğe konulduğu tarihten sonra yürürlüğe giren 05/06/1935 tarih ve 2762 sayılı (mülga) Vakıflar Kanunu, 03/12/2001 tarih ve 4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun ve 20/02/2008 tarih ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nda aynı esaslar çerçevesinde korunmaya devam edilmiştir. Buna göre, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı, yukarıda alıntılanan ve vakıf senedi hangi tarihte düzenlenmişse o tarihteki mevzuatın uygulanacağını hükme bağlayan 864 sayılı Kanun'un 1. maddesine açıkça aykırıdır.

Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı, yukarıda yer verilen mevzuat, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve AİHM kararları kapsamında değerlendirildiğinde; Ayasofya'nın, statüsü muhafaza edilerek hukuk düzenimizle güvence altına alınan, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz mazbut vakıf niteliğindeki Fatih Sultan Mehmed Han Vakfı'nın mülkiyetinde olduğu, Ayasofya'nın, vakfedenin iradesi gereği sürekli şekilde cami olarak kullanılması için toplumun hizmetine sunulduğu, bedelsiz olarak kamunun istifadesine terk edilmesi yönüyle hayrat taşınmaz niteliği taşıdığı, tapu belgesinde de cami vasfı ile tescilli bulunduğu, Vakıf senedinin, hukuk kuralı etki, değer ve gücünde olduğu, vakfedilen taşınmazın vakıf senedindeki niteliğinin ve kullanım amacının değiştirilemeyeceği, bu hususun tüm gerçek ve tüzel kişilerle birlikte davalı idare için de bağlayıcı olduğu, Devletin, vakıf varlığının, vakfedenin iradesine uygun olarak kullanılmasını sağlama yönünde pozitif yükümlülüğü, vakıf mal ve hakları ile ilgili olarak vakfedenin iradesini ortadan kaldıracak şekilde müdahalede bulunmama yönünde de negatif yükümlülüğünün bulunduğu, kuşkusuzdur.

Bu durumda, Türk hukuk sisteminde kadimden beri korunarak yaşatılan Vakfa ait taşınmaz ve hakların vakfiyesi doğrultusunda istifadesine bırakıldığı toplum tarafından kullanılmasına engel olunamayacağı, vakıf senedinde sürekli olarak tahsis edildiği cami vasfı dışında kullanımının ve başka bir amaca özgülenmesinin hukuken mümkün olmadığı sonucuna varıldığından, bu hususlar dikkate alınmaksızın Ayasofya'nın cami olarak kullanımının sonlandırılarak müzeye çevrilmesi yönünde tesis edilen dava konusu Bakanlar Kurulu Kararında hukuka uygunluk görülmemiştir.

*Açıklanan nedenlerle; Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının İPTALİNE.
02/07/2020 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.”*

Ayasofya Camii yolunu açan **Danıştay 10. Daire Başkanı Yılmaz Akçil Bey ve üyeleri** ile hiçbir dış baskıyı düşünmeden onu asli hâline döndüren **Sayın Cumhurbaşkanımızı** bir kez daha gönülden tebrik ediyorum.

TEFEKKÜR

Artarak gönlümün aydınlığı her dakikada

Bir mehabetli Cuma oldu Ayasofya’da

Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil

24.07.2020

Türkiye Gazetesi

<https://www.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/prof-dr-ahmet-simsirgil/614558.aspx>